

ชื่อสารนิพนธ์	:	พัฒนาการของการให้อภัยโทษในสังคมไทยปัจจุบัน
ผู้วิจัย	:	นายณัฐพล แก้วขันธ์
ปริญญา	:	พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	:	ผศ.ดร. โสวิทย์ บำรุงศักดิ์ ป.ธ.๓, พธ.บ.(ปรัชญา), M.A.(Bud), พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)
วันเสร็จสมบูรณ์	:	๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่อง พัฒนาการของการให้อภัยโทษในสังคมไทยปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้อภัยโทษในสังคมไทยและศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการของการให้อภัยโทษบนฐานคิดเรื่องอภัยทานในพระพุทธศาสนาเป็นการศึกษาและวิเคราะห์จากตำรา หนังสือทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่าแนวคิดและรูปแบบการให้อภัยโทษของสังคมไทย มีแนวคิดตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับเมตตาธรรมและอภัยทาน นอกจากอภัยทานเป็นการให้ที่เป็นมหาทานซึ่งเป็นการสร้างบารมีขึ้นสูงแล้ว อภัยทานยังมีคุณค่าและความสำคัญในด้านอื่น ๆ อีกหลายประการ แต่ที่สำคัญที่สุดคือ อภัยทานเป็นการพัฒนาจิตใจที่เป็นลักษณะแห่งความก้าวหน้าของมนุษย์ เป็นการพัฒนาชีวิตที่มีความสำคัญยิ่ง ด้านหลักธรรมที่เป็นแนวทางของการปฏิบัติ ซึ่งเป็นกรอบของวิธีการปฏิบัติของอภัยทานคือ พรหมวิหารธรรม สาทธณียธรรม และสังคหัตถุ ๔ โดยวิธีการปฏิบัติของอภัยทานนั้นแบ่งออกได้เป็น ทางมโนกรรม ทางวจีกรรม และทางกายกรรม ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสัมพันธ์กับหลักการปกครองที่พระมหากษัตริย์ใช้พระราชอำนาจทั้งพระเดชและพระคุณ เพื่อต้องการให้ผู้ได้รับโทษกลับตัวกลับใจมาทำความดีและทำประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ หลักธรรมที่พระมหากษัตริย์ทรงยึดมั่นตั้งแต่อดีตคือ พรหมวิหาร จักรวรรดิวัตร ราชสังคหัตถุ ทศบารมีและทศพิธราชธรรม ส่วนรูปแบบการปกครองจะมี ๔ แบบ คือ การปกครองแบบพ่อปกครองลูก แบบธรรมราชา แบบเทวราช และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษตามรูปแบบการปกครองที่แตกต่างไปแต่ละยุคสมัย ผลของการอภัยโทษนอกจากจะเป็นการแผ่บุญ

บารมีแห่งองค์ประมุขผู้ปกครองของพระองค์แล้ว ยังเป็นมาตรการที่ช่วยเยียวยาแก้ไขความ
ผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรม สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ และเป็นพุทธสันติวิธีที่
จะเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งการสมานฉันท์ของคนในประชาชาติได้

Thesis Title : The Development of Pardon in Thai Society

Researcher : Mr. Nattapol Kaewkan

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)

Thematic Paper Supervisory Committee

: Assist.Prof.Dr.Sowit Bamrungphak, Pali VII,
B.A.(Phil.), M.A.(Bud.), Ph.D.(Buddhist Studies)

Date of Graduation : February 12, 2013

ABSTRACT

The thematic paper, “The Development of Pardon in Thai Society” had main objectives to study the pardon in Thai society and to study analytically the development of pardon in line with Buddha-dhamma. The study was conducted based on text analysis, academic approach and related field of the study.

The result of the study found that the concept and the pattern of pardon in Thai society depended upon the Buddhist ethics: loving kindness and pardon. Moreover, the pardon was great giving of its kind to make the fulfillment of merit in the higher level. The pardon was valuable and important in various aspects. The most important aspect was that the pardon was a way to develop mind and life. The Buddhist principles that were a way to practice the pardon were Brahma-vihāradhamma, Sādhāraniya-dhamma, and four objects of sympathy. A way to practice the pardon was possibly divided into three channels: mind, speech, and body. These Buddhist principles were related with the king’s management through his negative and positive authority in order to make the violators free from immoral action and sacrificial to themselves and the country. The principles followed by the king in the past were four noble sentiments, principles for an emperor, four objects of sympathy for the king, ten perfections, and tenfold code of the king. As regard, there were four forms of Thai government: the patriarchal system, Dhamma-rāja, Deva-rāja, and democracy that had the king as the head of the state. The king used the authority to give a pardon differently in each age. A result of giving the pardon was not only to spread his compassion towards people but also to resolve some mistakes in the criminal justice process. In addition to this study, it was a peaceful way and means by which the good relations among

nations and harmony among people in the nation were established and maintained for a peaceful life of all within the country and beyond.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยได้รับความเมตตากรุณาจากผู้มีพระคุณ ที่ให้ความช่วยเหลือหลายท่าน ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผศ.ดร.โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ ซึ่งท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา โดยท่านให้ความอนุเคราะห์ ในการจัดเวลาประเด็นเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สนับสนุนข้อมูล ตรวจสอบ ช่วยแก้ไข ข้อบกพร่อง และพระมหาสำราญ กุมมสุโข, ดร. ที่ท่านได้เมตตาตรวจสอบแก้ไขบทคัดย่อ ภาษาอังกฤษและให้ข้อเสนอแนะด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เมตตาแนะนำแนวทางให้ผู้วิจัยได้ นำไป ปรับปรุงให้ถูกต้อง ทั้งเนื้อหา ระเบียบวิธีวิจัย และขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ ท่านได้แนะนำและชี้แนะในส่วนที่บกพร่อง ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจประเด็นมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เข้ามา ศึกษาหาความรู้ ตลอดถึงคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกัลยาณมิตรทุกท่าน

บุญกุศลที่เกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอถวายเป็นพุทธบูชา และมอบให้แก่บิดา มารดา ครู อาจารย์ กัลยาณมิตร และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ในที่นี้

นายณัฐพล แก้วขัน

๕ มีนาคม ๒๕๕๖